

вважається березень-квітень.

При прогріванні води до 14-16°C, краснопірка йде на нерест. У цей період вона не ловиться і відновлює свою активність лише з середини червня. За народними прикметами, краснопірка добре клює, коли зацвітає горобина і повітря заповнюють комахи.

Краснопірка не любить чистої проточної води, тому здебільшого мешкає в заливах на мілководдях серед водоростей, де її й ловлять у так званих «вікнах». Ловлять цю рибу як у звичайний спосіб – поплавковою вудкою, так і нахлистом. Вудку використовують довжиною 4-5м, ліску діаметром 0,15-0,25мм, гачок №3-6 та паличкоподібний поплавок середнього розміру. Відстань від гачка до грузила повинна становити близько 7-8 см.

Наживкою для лову цього виду використовують перегнійного черв'яка (переривають навпіл чи на шматочки), хліб, комах та їх личинок, розпарені зерна злаків, тісто тощо.

Весною краснопірка добре ловиться у такій спосіб: на поплавкову вудку лаштуються вищезгадані снасті, окрім гачка. Замість нього прив'язують мормишку (гачок з різноманітним за формою та кольором тілом) місяцеподібної форми червоного кольору. У якості наживки надівають кінчик перегнійного черв'яка. Глибину виставляють близько 3-7 см від дна до наживки. Гачок з наживкою закидають у вільні місця серед рослинності – «вікна». Хапає наживку швидко, відводячи злегка притоплений поплавок вбік.

Для принади успішно використовують запарену макуху з висівками. Суміш повинна бути крихкою та свіжою і легкорозчинною при контакті з водою.

Влітку краснопірку частіше ловлять у товщі води.

ДИНАМІКА ЧИСЕЛЬНОСТІ СУДАКА *LUCIOPERCA LUCIOPERCA L.* НА ТЕРИТОРІЇ РЕГІОНАЛЬНОГО ЛАНДШАФТНОГО ПАРКУ «НИЖНЬОВОРСКЛЯНСЬКИЙ»

Попельнюх В.В.

Полтавський національний педагогічний університет імені В.Г.Короленка

Судак відноситься до так званої промислової групи видів риб. За своїми смаковими якостями належить до цінних видів, але його чисельність є досить нестабільною і потребує особливого контролю.

Матеріалом для даної публікації слугували дані біологічного обґрунтування прогнозу вилування водних ресурсів у Київському, Канівському, Кременчуцькому, Дніпродзержинському, Каховському водосховищах та Дніпрово-Бузькій естуарній системі, робочих програм з наукової тематики – «Вивчення механізмів функціонування біогеоценозів внутрішніх водних об'єктів України загальнодержавного значення» та дані наукового відлову риби у нерестовий період 2009 р. науковцями Інституту рибного господарства УААН на території РЛП «Нижньоворсклянський». Крім того, нами проаналізовані журнали реєстрації відлову водних живих ресурсів користувачами на Дніпродзержинському водосховищі, у тому числі на території РЛП «Нижньоворсклянський» за 2005-2009 рр.

Після значного спаду в промислових уловах судака в 1996-2000

рр., його чисельність поступово підвищувалась і в останні роки стабілізувались на рівні 10-15 т. Контрольними науковими відловками (за відповідними методиками) встановлено поступове підвищення вилову судака: з 36 кг у 2005 р. – до 569 кг (1039 екз.) у 2009 р.

В уловах 2009 р. судак представлений особинами трьох-чотирьохрічного віку довжиною 35-42 см і масою 0,6-1,2 кг. Його вилов рівномірно розподілявся на весь порядок контрольних сіток. Найбільші улови припадали на сітки з вічком 36 мм (22% за чисельністю та 16% за вагою), 45 мм, відповідно, (23% та 26%), 55 мм (11% та 17%) та 70 мм (12% та 10%). Це свідчить про наявність у водоймі різновікових груп судака, що дозволяє здійснювати його промисел сітками з $a=50-55$ мм та сітками з $a=70-75$ мм. Контрольними уловами відмічено суттєве зростання чисельності цього виду, що створює сприятливі умови для його промислу та формування запасу популяції судака для подальшої його експлуатації.

Проведений у 2009 р. контрольний лов вказує на достатні умови нагулу судака в Дніпродзержинському водосховищі, особливо при високій чисельності тюльки, як основного кормового об'єкту цього виду.

Для стабілізації чисельності промислових видів риб, у тому числі й судака, РЛП «Нижньоворсклянський» повинен стати інкубатором, який постійно продукуватиме водні живі ресурси. Оскільки риба відноситься до вичерпних природних ресурсів, то регламентація її відлову є обов'язковою.

Ініційоване адміністрацією РЛП «Нижньоворсклянський» вилучення у 2009 р. понад 5 тис. га водного плеса в господарській зоні парку, яке раніше знаходилось під рибпромисловою експлуатацією, безумовно позитивно позначиться на чисельності промислових видів риб за рахунок відтворувальної здатності їх популяцій.

ДО ДИНАМІКИ ЧИСЕЛЬНОСТІ ПРОМИСЛОВОЇ ІХТІОФАУНИ ДНІПРОДЗЕРЖИНСЬКОГО ВОДОСХОВИЩА

Попельнюх В.В.

Полтавський національний педагогічний університет імені В.Г.Короленка

Дніпродзержинське водосховище відноситься до типу рівнинних водойм та розташоване в каскаді дніпровських водосховищ на середній течії Дніпра. Водосховище має ряд особливостей, зокрема: високі проточність та водообмін (18-20 разів на рік); великі мілководні зони, які закорчовані (залишки лісів у період створення водосховища) та заростають макрофітами; різкі добові коливання рівня води тощо.

Вода Дніпродзержинського водосховища відноситься до гідрокарбонатного класу групи кальцію, де концентрація гідрокарбонатів знаходиться у межах 183-220 мг/л, а концентрація іонів $Na + K$ становить від 4,0 до 27,3 мг/л та іонів Ca – 52,1-60,1 мг/л. Мінералізація води протягом вегетаційного періоду в середньому знаходилась у межах 287-342 мг/л. Слід відмітити, що при приблизно однаковому рівні мінералізації, в останні роки відбулась зміна складу основних іонів – вміст гідрокарбонатів і натрію знизився, кальцію – підвищився. Це вплинуло і на показник загальної твердості 3,3-3,9 мг-екв/л (проти 1,6-2,2 мг-екв/л у 2001 р.).

Величина водневого показника (рН) води змінювалась слабо 7,5-7,6, що відповідає слабо лужному середовищу. Вміст вільного аміаку в воді